

24 m

לונדון, 5.6.36

בן צבי היקר -

קיבלתי את מכתבך מיום 31.5.36 בצרוף שיחתו של אלמליח עם הקונסול הצרפתי.

אני תסים דעה אתך בדבר ההשפעה של ההתפתחות בסוריה על עניני א"י. עוד בשיחתי עם הנציב ביום 2.3.36 העירותי שהשביחה בסוריה, המו"מ על חוקה במקום מנדט שבא בעקבותיה ואפשרותו של ביטול המנדט הסורי בקרוב - עלולים בלי ספק להכפיע על המצב בארץ ולהגביר את מלחמת הערבים נגדנו ונגד סכסלת המנדט, ומסומ כך (נוסף על נימוקים אחרים) יש צורך להחיש את בנין הבית הלאומי, כי רק חגבורת מהירה של הישוב היהודי חשים קץ לכל אפשרויות של בלבולים והפרעות.

אין אני גם מתיחס לענין הסורי מתוך עמדה מופשטת. אין אנו יכולים לשכוח שהמנהיגים הסורים מתערבים בעניני א"י ונלחמים נגדנו. ואנו חייבים איפוא בהגנה עצמית.

אולם אני מצטער שאלמליח לא הסביר מיד לקונסול הצרפתי שאם בלום יהיה ראש הממשלה בצרפת הוא לא יפעל בממשלה כיהודי או כציוני - אלא כצרפתי. לא טוב בשבילנו שאצל הקונסול הצרפתי ישאר רוסם שאנחנו מניחים שבלום ישתמש במשרתו הגבוהה והאחראית בענינים שנוגעים לצרפת - לא לסובת עניני צרפת כפי שהוא מבין אותם (ובלום כצרפתי רשאי וזכאי להבין את הענינים הצרפתיים לאו דווקא כד'אורל) אלא לטובת היהודים שמחוץ לצרפת.

אני כשלעצמי מסופק מאוד אם עתידת יהודי בראש הממשלה צרפתית היא בתקופה זו טובתנו. אני גם חושש שיהדותו של בלום חזיק אולי לתנועה הסוציאליסטית בצרפת. אבל בכל אופן אין אנחנו יכולים בשיחות עם קונסול צרפתי - שאינו יהודי ואינו עד ככה שידוע לי ידיד היהודים, להסכים לאימפליקציה שיש בדבריו לאלמליח, שראש הממשלה הצרפתית מכיוון שהוא יהודי - יהיה כלי מסחק בידי היהודים והציונים, וינהל את עניני צרפת ויחסייה

החיצוניים מחוץ בחינת האינטרסים היהודיים מחוץ לצרפת - גם אם אין זה דרוש לאינטרס הצרפתי. אלמליח היה צריך להסביר זאת מיד לקונסול הצרפתי, ולא להניח אותו בהרגשה מוטעת ומסוכנת זו.

לעצם העניין - מכיוון שקרה הדבר שהסוציאליסטים עומדים עכשיו בראש השלטון בצרפת ובראש הסוציאליסטים עומד יהודי, ויהודי ציוני, אין ספק שאנו חייבים לבוא בדברים את המפלגה הסוציאליסטית ואם אפשר גם עם בלום בדבר המצב הסורי-הא"י. יתכן שזוהי הזדמנות מתאימה ללחוץ על הממשלה הסורית שיתחשבו את זכויותינו ועניינינו בארץ - ויש לעשות הכל לשם כך, סלפנתי אחטול לו-^{מדי}ן, הוא בפריס, והוא אמר לי שהוא נפגש עם המשלחת הסורית. הוא ישוב הנה ביום א' (מחרתים) - ואז אדע פרטים - אם אזדמן לפריס - ואני חושב שאזדמן - אטפל גם בעצמי בעניין זה, אולם מובן מאליו שאין לדעת מראש מה תהיה עמדת הצרפתים או עמדת הסורים.

- המצב בארץ כנראה מחמיר, אבל הפחד שלי הוא לא כל כך ממה יעשו הערבים, אלא ממה יעשו היהודים. אני רואה שפ.ג. ואחרים שרויים בפניקה ועלולים לכל מעשה נואש. הבוקר הביא לי ברדלו טלגרמה של פ.ר. שבה הוא דורש את שובי מיד לארץ וסמכות להמשיך מו"ם עם הערבים. טלגרפתי לו ע"י ברדלו:

"הגורם המכריע אנגליה ולא הערבים. אין יסוד לפניקה אם כי המצב עלול להחמיר. אסור למסור גורלנו בידי הערבים ולהיות תלויים בהסכמתם או באי-הסכמתם. רצוי מו"ם אתם - אבל שום הצעה על הפסקת העליה, אפילו זמנית, אין לדון עליה, וגם לא הגבלת העליה למטה מעליה 1935. על אפשרות שובי אוכל להחליט רק בסוף השבוע הבא. תמסור העתק למשה."

שלום לרחל -

שלך

ד. ב.ג.

הבוקר נפגשתי עם גרס שהיה לפני שנים אחדות בארץ.

הוא תבר בועד לעניני האימפריה של מפלגת העבודה. שאלני על סיבת המהומות ומשמעותן. הסברתי לו המצב והוא לקח על עצמו לסדר מיד כשיפתח הפרלמנט שאלות על סבלנותה של הממשלה ביחס לשביחה ול"ועד העליון", על הנמל בח"א ועבודת היהודים ביס.

- בצהרים סעדתי עם גיליס יחד עם דוב. בעיקר שוחחנו

על המצב הפוליטי העולמי ועל המדיניות החיצונית של אנגליה. גיליס הוא אימפריאליסט עוד יותר ממני, וכשהתחלתי להוכיח לו על הצורך בזיון בריטי - אמר תסביר זאת לאסלי, לי אין צורך להסביר. הוא מאמין שענין אביסיניה טרם נגמר, כי הנצחון הצבאי לא יציל מוסוליני מפשיטת רגל כספית וכלכלית.

הוא מתנגד לוועדה מלכותית. "נחוצה להם ועדה

כנראה בשביל להפחית את העליה". מוכן לעזור.

ליידי רדינג סלפנה לי הבוקר שהיא רוצה להפגיש אותי

עם חאג'י הצעיר. נפגשנו בהוטל מאיפייר. הוא מציע לנו - והיה

כבר בענין זה במסרד המושבות - להעמיד את האמיר על גבי

המופתי. "המנוול הזה משתמש במשרתו הדחית לצרכי פוליטיקה.

אם יהיה איש למעלה ממנו בירושלים - יגמר חפקידו של המופתי,

האויב שלכם ושלנו". אתם יודעים ש"אנחנו" הננו בעדכם

(שאלתי מי הוא האנחנו - אמר: קבוצת חאג'י, נאשאיבי ועוד...)

והאמיר יפתח את עבר הירדן.

לאחר השיחה אמרתי לליידי רדינג שכל השיחה הזאת היא קש וגבבא, ושהיא עשתה משגה שהלכה אתו למשרד המושבות, ושבחור זה מייצג עצמו, ושלא האמיר ולא נאשאיבי המבטיחים אותנו בידידותם בסתר, לא יעיוזו להגיד מלה בגלוי לטובת העליה אפילו במערב א"י - ושאני מתרעם על שהיא מטפלת אתו בענינים כאלה.

בהמשך השיחה בא גם מלצ'ט, ואז הציע תאג'י הקמת סוכנות משותפת ויחידה למכירת ת"ו ארצישראליים באנגליה. להצעה זו התיחסתי בחיוב, ואמרתי לו שאם הוא יצליח להביא את הפרדסנים הערבים לקבלת רעיון זה - אני בטוח שהפרדסנים היהודים יסכימו לכך.

- החומר ששלח משה בדואר האוויר לא נתקבל גם היום, ולפני יום ב' לא יהיה דואר אוויר מהארץ. הסלגרמות מהארץ מדאיגות.

בערב - אספה עם מרכז פוע"צ על המצב בארץ ועל היחסים בין המפלגות הציוניות באנגליה.

- דוב טלפן לי לאספה זו שמאלכסנדריה נחקבלה טלגרמה (יצאה בשעה 20.50 הערב): "הימים יכריעו כנראה להפסיק עליה או יד חזקה ומצב מלחמה. אך יתכן שימשיכו בחנודות. דעתנו: עם חששותינו למצב מלחמה, הכרחי ביעור הרע. ביד חזקה. עדיין נשקפת סכנת שביחת ערבים במסורה. הכנופיות מתארגנות, מתחזקות ומתרבות. התנודות מחריפות".